

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (neljas koda)

13. juuni 2024*

Eelotsusetaotlus – Ühine varjupaiga- ja täiendava kaitse poliitika – Direktiiv 2011/95/EL – Artikkel 12 – Pagulasseisundi välistamine – Isik, kes on registreeritud ÜRO (Palestiina Põgenike) Abi- ja Tööorganisatsiooni (Lähis-Idas) (UNRWA) juures – Tingimused selleks, et isikul oleks *ipso facto* õigus direktiivist 2011/95/EL tulenevatele hüvedele – UNRWA kaitse või abi lakkamine – Artikkel 4 – UNRWA tegevuspiirkonna ühes sektoris valitsev üldine olukord – Tähtsust omavate asjaolude individuaalne hindamine – Direktiiv 2013/32/EL – Artikkel 40 – Korduv rahvusvahelise kaitse taotlus – Uued asjaolud – Eelmise taotluse kohta tehtud lõplikus otsuses juba käsitletud asjaolud

Kohtuasjas C-563/22,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Administrativen sad Sofia-grad (Sofia linna halduskohus, Bulgaaria) 9. augusti 2022. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 22. augustil 2022, menetluses

SN,

LN

versus

Zamestnik-predsedatel na Darzhavna agentsia za bezhantsite,

EUROOPA KOHUS (neljas koda),

koosseisus: koja president C. Lycourgos, kohtunikud O. Spineanu-Matei, J.-C. Bonichot, S. Rodin ja L. S. Rossi (ettekandja),

kohtujurist: N. Emiliou,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

– Bulgaaria valitsus, esindaja: T. Mitova,

* Kohtumenetluse keel: bulgaaria.

– Euroopa Komisjon, esindajad: A. Azéma, J. Hottiaux ja I. Zaloguin,

olles 11. jaanuari 2024. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus puudutab seda, kuidas tõlgendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiivi 2011/95/EL, mis käsitleb nõudeid, millele kolmandate riikide kodanikud ja kodakondsuseta isikud peavad vastama, et kvalifitseeruda rahvusvahelise kaitse saajaks, ning nõudeid pagulaste või täiendava kaitse saamise kriteeriumidele vastavate isikute ühetaolisele seisundile ja antava kaitse sisule (ELT 2011, L 337, lk 9), artikli 12 lõike 1 punkti a, Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiivi 2013/32/EL rahvusvahelise kaitse seisundi andmise ja äravõtmise menetluse ühiste nõuete kohta (ELT 2013, L 180, lk 60) artiklit 40 ning Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta“) artiklit 19.
- 2 Taotlus on esitatud SNI ja LNi ning Zamestnik-predsdatel na Darzhavna agentsia za bezhantsite (riikliku pagulasameti asepresident, Bulgaaria) vahelises kohtuvaidluses selle üle, et viimane jättis rahuldamata SNI ja LNi taotluse saada pagulasseisund või selle andmata jätmise korral täiendav kaitse.

Õiguslik raamistik

Rahvusvaheline õigus

Genfi konventsioon

- 3 Genfis 28. juulil 1951 alla kirjutatud pagulasseisundi konventsioon (*United Nations Treaty Series*, 189. kd, lk 150, nr 2545 (1954)) jõustus 22. aprillil 1954. Seda on täiendatud ja muudetud 31. jaanuaril 1967 New Yorgis sõlmitud pagulasseisundi protokolliga, mis omakorda jõustus 4. oktoobril 1967 (edaspidi „Genfi konventsioon“).
- 4 Genfi konventsiooni artikli 1 punktis D on sätestatud:

„Konventsiooni ei kohaldata isikule, keda kaitseb või abistab ÜRO asutus või allasutus, välja arvatud pagulaste ülemkomissar [(edaspidi „UNHCR“)].

Kui kaitse või abi on mingil põhjusel lakanud ning isiku seisundit ei ole sellekohastele ÜRO Peaassamblee resolutsioonidele tuginedes määratletud, on tal *ipso facto* õigus saada selle konventsiooniga ette nähtud soodustusi.“

UNRWA

- 5 ÜRO (Palestiina Põgenike) Abi- ja Tööorganisatsioon (Lähis-Idas) (UNRWA) (United Nations Relief and Works Agency (for Palestine Refugees in the Near East)) asutati ÜRO Peaassamblee 8. detsembri 1949. aasta resolutsiooniga nr 302 (IV) Palestiina pagulaste abistamise kohta.

- 6 UNRWA tegevuspiirkond hõlmab viit sektorit: Gaza sektor, Jordani Läänekallas, Jordaania, Liibanon ja Süüria.
- 7 Vastavalt ÜRO Peaassamblee 13. detsembri 2019. aasta resolutsioonile nr 74/83 Palestiina pagulaste toetamise kohta:

„Peaassamblee,

[...]

arvestades, et [UNRWA] on oluline ÜRO organisatsioon, mis alates oma asutamisest rohkem kui 65 aastat tagasi parandab Palestiina pagulaste rasket olukorda, osutades neile haridus-, tervishoiu-, sotsiaal- ja hädaabiteenuseid ning jätkates tööd pagulaslaagrite elutingimuste parandamise, mikrofinantseerimise, kaitse ja hädaabi vallas,

[...]

võttes teadmiseks ka üldvoliniku 31. mai 2019. aasta aruande, mis on esitatud peasekretäri aruande punkti 57 kohaselt ning milles väljendatakse muret [UNRWA] tõsise finantskriisi pärast, mis seab tõsiselt ohtu [UNRWA] suutlikkuse jätkata Palestiina pagulastele oluliste programmide pakkumist kõigis tegevuspiirkondades,

[...]

väljendades sügavat muret okupeeritud aladel elavate Palestiina pagulaste eriti raske olukorra pärast, eelkõige seoses nende ohutuse, heaolu ja elutingimustega sotsiaal-majanduslikust seisukohast,

väljendades sügavat muret eelkõige Gaza sektoris elavate Palestiina pagulaste raske humanitaarolukorra ja sotsiaal-majanduslike tingimuste olukorra pärast ja rõhutades erakorralise ja humanitaarabi ning kiireloomuliste ülesehituspüüdluste tähtsust,

[...]

1. Märgeb kahetsusega, et [ÜRO Peaassamblee 11. detsembri 1948. aasta resolutsiooni 194 (III) lõpliku lahenduse saavutamise ja Palestiina pagulaste kodudesse tagasipöördumise põhimõtete kohta] punktis 11 ette nähtud pagulaste repatrieerimist ega neile hüvitise maksmist ei ole veel toimunud ning seetõttu on Palestiina pagulaste olukord endiselt tõsist muret tekitav ning nad vajavad jätkuvalt abi oma põhivajaduste rahuldamiseks tervishoiu, hariduse ja toimetuleku vallas;

[...]

3. Rõhutab vajadust jätkata [UNRWA] tööd ja seda, kui oluline on [UNRWA] tegevus, mida ei tohi takistada, ja tema teenused, sealhulgas hädaabi, seoses Palestiina pagulaste heaolu, kaitse ja inimarenguga ning piirkonna stabiilsusega, senikaua kui Palestiina pagulaste küsimus ei ole saanud õiglast lahendust;

4. Kutsub kõiki rahastajaid üles jätkama jõupingutusi [UNRWA] eeldatavate vajaduste rahuldamiseks, sealhulgas seoses suurenenud kulude ja vajadustega, mis tulenevad piirkonna konfliktidest ja ebastabiilsusest ning tõsisest sotsiaal-majanduslikust ja humanitaarolukorrast

eelkõige okupeeritud Palestiina territooriumil, ning vajadustega, mida nimetati hiljutistes Gaza sektoriga seotud hädaabi-, taastamis- ja ülesehitamisüleskutsetes ning plaanides, nagu ka piirkondlikes plaanides, mis on kehtestatud Süüria Araabia Vabariigis asuvate Palestiina pagulaste ja teistesse piirkonna riikidesse põgenenud pagulaste olukorra lahendamiseks;

[...]

7. Otsustab pikendada [UNRWA] volitusi kuni 30. juunini 2023, ilma et see piiraks [ÜRO Peaassamblee 11. detsembri 1948. aasta resolutsiooni 194 (III) lõpliku lahenduse saavutamise ja Palestiina pagulaste kodudesse tagasipöördumise põhimõtete kohta] punkti 11 kohaldamist.“

- 8 ÜRO Peaassamblee 12. detsembri 2022. aasta resolutsiooniga nr 77/123 Palestiina pagulaste abistamise kohta pikendati UNRWA volitusi kuni 30. juunini 2026.
- 9 Arvestades UNRWA-le määratud ülesannet, tuleb teda pidada muuks ÜRO organiks kui UNHCR, kes pakub kaitset või abi Genfi konventsiooni artikli 1 punkti D tähenduses.

Liidu õigus

Direktiiv 2011/95

- 10 Direktiivi 2011/95 põhjenduses 18 on märgitud:

„Vastavalt 1989. aasta ÜRO lapse õiguste konventsioonile peaksid liikmesriigid käesoleva direktiivi rakendamisel silmas pidama eelkõige lapse huve. Lapse huvide hindamisel peaksid liikmesriigid eeskätt võtma nõuetekohaselt arvesse perekonna ühtsuse, alaealise heaolu ja sotsiaalse arengu, turvalisuse ja ohutuse kaalutlusi ning alaealise arvamust vastavalt tema vanusele ja küpsusele.“

- 11 Direktiivi artiklis 2 „Mõisted“ on sätestatud:

„Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

[...]

d) „pagulane“ – kolmanda riigi kodanik, kes põhjendatud kartuse tõttu rassilise, usulise, rahvusel, poliitilistel vaadetel või teatavasse sotsiaalsesse rühma kuulumisel põhineva tagakiusamise ees viibib väljaspool kodakondsusjärgset riiki ja ei saa või kõnealuse kartuse tõttu ei taha anda ennast nimetatud riigi kaitse alla, või kodakondsuseta isik, kes samadel põhjustel, nagu eespool nimetatud, viibides väljaspool varasemat alalist elukohariiki ei saa või kõnealuse kartuse tõttu ei taha sinna tagasi pöörduda, ja kelle suhtes ei kohaldata artiklit 12;

[...]“.

- 12 Direktiivi artiklis 4 „Faktide ja asjaolude hindamine“ on sätestatud:

„1. Liikmesriigid võivad pidada taotleja kohuseks esitada niipea kui võimalik kõik andmed, mis on vajalikud rahvusvahelise kaitse taotluse põhjendamiseks. Koostöös taotlejaga on liikmesriigi kohus hinnata taotluse asjaomaseid andmeid.“

2. Lõikes 1 osutatud andmed on taotleja avaldused ning kõik taotleja käsutuses olevad dokumendid taotleja vanuse, tausta, sealhulgas asjaomaste sugulaste tausta, isiku, kodakondsus(t)e, varasema elukohariigi/-riikide ja aadressi, varasemate varjupaigataotluste ja reisimarsruutide kohta, reisidokumendid ning rahvusvahelise kaitse taotlemise põhjused.

3. Rahvusvahelise kaitse taotlus vaadatakse läbi individuaalselt ning selle käigus arvestatakse järgmist:

- a) kõik asjaomased faktid, mis on seotud päritoluriigiga taotluse kohta otsuse tegemise ajal, sealhulgas päritoluriigi õigusnormid ja nende kohaldamise viis;
- b) taotleja esitatud asjaomased avaldused ja dokumendid, sealhulgas teave selle kohta, kas taotlejat on taga kiusatud või talle on tekitatud suurt kahju või teda võidakse taga kiusata või talle tekitada suurt kahju;

[...]“.

13 Direktiivi artikkel 12 „Välistavad asjaolud“ on sõnastatud järgmiselt:

„1. Kolmanda riigi kodanikku või kodakondsuseta isikut ei tunnustata pagulasena, kui

a) ta kuulub Genfi konventsiooni artikli 1 punkti D reguleerimisalasse, mis on seotud muude ÜRO organite või agentuuride kui [UNHCR] kaitse või abiga. Kui kõnealune kaitse või abi on mingil põhjusel lakanud, ilma et kõnealuse isiku seisund oleks kooskõlas ÜRO Peaassamblee asjaomaste resolutsioonidega lõplikult kindlaks määratud, on sel isikul *ipso facto* õigus käesolevast direktiivist tulenevatele hüvedele;

b) tema elukohariigi pädevad asutused on tunnustanud, et tal on kõnealuse riigi kodanikega samad õigused ja kohustused või nendega samaväärsed õigused ja kohustused.

2. Kolmanda riigi kodanikku või kodakondsuseta isikut ei tunnustata pagulasena, kui on mõjuv põhjus arvata, et

a) ta on pannud toime rahunvastase kuriteo, sõjakuriteo või inimsusevastase kuriteo, nagu need on määratletud rahvusvahelistes õigusaktides, millega nähakse ette selliseid kuritegusid käsitlevad sätted;

b) ta on väljaspool varjupaigariiki pannud toime raske mittepoliitilise kuriteo enne pagulasena vastuvõtmist, see tähendab enne seda, kui talle on pagulasseisundi andmise tõttu väljastatud elamisluba; rasketeks mittepoliitilisteks kuritegudeks võib liigitada eriti julmad teod, isegi kui need on toime pandud väidetavalt poliitilisel eesmärgil;

c) ta on olnud süüdi tegudes, mis on vastuolus ÜRO põhikirja preambulis ning artiklites 1 ja 2 sätestatud ÜRO eesmärkide ja põhimõtetega.

3. Lõiget 2 kohaldatakse isikute suhtes, kes õhutavad selles nimetatud kuritegusid või tegusid või osalevad nendes.“

14 Direktiivi 2011/95 artiklis 15 „Suur kahju“ on ette nähtud:

„Suur kahju seisneb järgmises:

- a) surmanuhtlus või hukkamine või
- b) taotleja piinamine või ebainimlik või väärikut alandav kohtlemine või karistamine päritoluriigis või
- c) suur ja individuaalne oht tsiviilisiku elule või isikupuutumatusel juhulliku vägivaldaga tõttu rahvusvahelise või riigisisese relvastatud kokkupõrke puhul.“

15 Direktiivi artikli 20 „Üldeeskirjad“ lõikes 3 on ette nähtud:

„Käesoleva peatüki rakendamisel võtavad liikmesriigid arvesse haavatavate isikute, nagu alaealiste, saatjata alaealiste, puudega inimeste, eakate, rasedate, alaealiste lastega üksikvanemate, inimkaubanduse ohvrite, vaimse tervise probleemidega isikute ning piinamise, vägistamise või muude psühholoogilise, füüsilise või seksuaalse vägivaldaga raskete vormide ohvriks langenud isikute konkreetset olukorda.“

16 Direktiivi artikli 21 „Kaitse tagasi- ja väljasaatmise eest“ lõikes 1 on ette nähtud:

„Liikmesriigid austavad tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõtet kooskõlas oma rahvusvaheliste kohustustega.“

Direktiiv 2013/32

17 Direktiivi 2013/32 artiklis 2 „Mõisted“ on sätestatud:

„Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

[...]

- e) „lõplik otsus“ – otsus selle kohta, kas kolmanda riigi kodanikule või kodakondsuseta isikule antakse pagulasseisund või täiendava kaitse seisund direktiivi [2011/95] alusel, ning mille suhtes ei kohaldata enam käesoleva direktiivi V peatükist tulenevat õiguskaitsevahendit, olenemata sellest, kas õiguskaitsevahendil on toime, mis võimaldab taotlejal jääda asjaomastesse liikmesriikidesse kuni otsuse tegemiseni;

[...]

- q) „korduv taotlus“ – täiendav rahvusvahelise kaitse taotlus, mis esitatakse pärast eelmise taotluse kohta lõpliku otsuse tegemist, sealhulgas juhud, mil taotleja on oma taotluse selgesõnaliselt tagasi võtnud, ja juhud, mil menetlev ametiasutus on taotluse pärast selle artikli 28 lõike 1 kohast kaudset tagasivõtmist tagasi lükanud.“

- 18 Direktiivi II peatükki „Üldpõhimõtted ja tagatised“ kuuluvad selle artiklid 6–30. Direktiivi artikli 10 „Taotluse läbivaatamise nõuded“ lõige 3 on sõnastatud järgmiselt:

„Liikmesriigid tagavad, et menetlevad ametiasutused võtavad rahvusvahelise kaitse taotluse kohta otsuse vastu pärast taotluse asjakohast läbivaatamist. Sel eesmärgil tagavad liikmesriigid, et:

- a) taotlused vaadatakse läbi ja otsused tehakse individuaalselt, objektiivselt ja erapooletult;
- b) täpset ja ajakohast teavet üldise olukorra kohta taotleja päritoluriigis ning vajadusel transiidiriikides, mille kaudu taotleja on liikmesriiki tulnud, hangitakse erinevatest allikatest, nagu [Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiametilt (EASO)] ja ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ametilt (UNHCR) ning asjakohastelt rahvusvahelistelt inimõiguste organisatsioonidelt, ning et selline teave on kättesaadav taotluste läbivaatamise ja otsuste vastuvõtmise eest vastutavatele töötajatele;

[...]“.

- 19 Direktiivi artikli 33 „Vastuvõetamatud taotlused“ lõike 2 punktis d on ette nähtud:

„Liikmesriigid võivad pidada rahvusvahelise kaitse taotlust vastuvõetamatuks ainult juhul, kui:

[...]

- d) taotlus on korduv taotlus, mille puhul ei ole tuvastatud ega taotleja poolt esitatud uusi dokumente [(mõiste „dokumendid“ asemel on edaspidi selle sätte kontekstis kasutatud täpsemat vastet „asjaolud“)] ega tõendeid seoses selle läbivaatamisega, kas taotlejat on võimalik käsitada rahvusvahelise kaitse saamise kriteeriumidele vastava isikuna direktiivi [2011/95] alusel“.

- 20 Direktiivi artiklis 40 „Korduv taotlus“ on sätestatud:

„1. Kui liikmesriigis rahvusvahelist kaitset taotlev isik esitab samas liikmesriigis täiendavaid selgitusi või korduva taotluse, vaatab asjaomane liikmesriik need täiendavad selgitused või korduva taotlusega kaasnevad [asjaolud] läbi eelneva taotluse läbivaatamise raames või läbivaatamisele kuuluva otsuse või edasikaebuse läbivaatamise raames, kui pädevad ametiasutused saavad selle raames võtta arvesse ja kaaluda kõiki täiendavate selgituste või korduva taotlusega kaasnevaid [asjaolusid].

2. Selleks et teha artikli 33 lõike 2 punkti d kohane otsus rahvusvahelise kaitse taotluse vastuvõetavuse kohta, tuleb korduvate rahvusvahelise kaitse taotluste puhul esmalt kontrollida, kas on tuvastatud või kas taotleja on esitanud uusi [asjaolusid] või tõendeid, mis aitavad kindlaks teha, kas taotlejat on võimalik käsitada rahvusvahelise kaitse saamise kriteeriumidele vastava isikuna direktiivi [2011/95] alusel.

3. Kui käesoleva artikli lõikes 2 osutatud esmase kontrollimise tulemusel jõutakse järeldusele, et on tuvastatud või taotleja on esitanud uusi [asjaolusid] või tõendeid, mis olulisel määral suurendavad tõenäosust, et taotlejat saab käsitada rahvusvahelise kaitse saamise kriteeriumidele vastava isikuna direktiivi [2011/95] alusel, vaadatakse taotlus uuesti läbi vastavalt II peatükile. Liikmesriigid võivad ette näha ka muid põhjuseid korduva taotluse uuesti läbivaatamiseks.

[...]“.

21 Direktiivi 2013/32 artikli 46 „Õigus tõhusale õiguskaitsevahendile“ lõikes 3 on ette nähtud:

„Lõike 1 kohaldamiseks tagavad liikmesriigid, et tõhusa õiguskaitsevahendiga nähakse ette nii faktiliste kui ka õiguslike asjaolude, sealhulgas vajaduse korral direktiivi [2011/95] kohaste rahvusvahelise kaitse vajaduste täielik ja *ex nunc* läbivaatamine vähemalt esimese astme apellatsioonimenetluses.“

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 22 SN ja tema alaealine laps LN, kes on mõlemad Palestiina päritolu kodakondsuseta isikud, lahkusid 2018. aasta juulis Gaza linnast ning viibisid kõigepealt 45 päeva Egiptuses, seejärel seitse kuud Türgis, enne kui nad liikusid Kreeka kaudu ebaseaduslikult Bulgaariasse, ning seda koos KNiga, kes on SNI abikaasa ja LNi isa.
- 23 SN ja LN esitasid 22. märtsil 2019 Bulgaaria ametiasutustele esimese rahvusvahelise kaitse taotluse. See taotlus põhines ebakindlal olukorral Gaza sektoris, inimväärsete elutingimuste puudumisel ja peaaegu alalisel sõjaolukorral, mille tingisid kas Iisraelist lähtuvad rünnakud või Fatah' ja Hamasi vahelised konfliktid. Samuti oli taotluses märgitud, et KNI elu ohustab tema töökoha pidev pommitamine, SN ei suuda ette kujutada, et ta saaks sellises ümbruskonnas rohkem lapsi sünnitada, ning et tema kodu, mis asub Hamasi politseiüksuse lähedal, ohustavad Iisraelist lähtuvad regulaarsed raketilöögid.
- 24 Selles esimeses taotluses ei märkinud SN ja LN, et nad on UNRWA juures registreeritud.
- 25 Darzhavna agentsia za bezhantsite (riiklik pagulasamet, Bulgaaria) (edaspidi „DAB“) president jättis selle taotluse 5. juuli 2019. aasta otsusega rahuldamata põhjendusel, et SN ja LN ei olnud kohustatud Gaza sektorist lahkuma piinamise, ebainimliku või alandava kohtlemise, surmanuhtluse või hukkamise tegeliku ohu või muu tõsise ohu tõttu ning Gaza sektorisse tagasipöördumise korral ei ähvarda neid selline oht, et olukorda Gaza sektoris ei saa samastada sellise relvastatud konflikti olukorraga, mis oli kõne all kohtuasjas, milles tehti 17. veebruari 2009. aasta kohtuotsus Elgafaji (C-465/07, EU:C:2009:94), ning et lõpuks oleksid SN ja LN võinud elama asuda esimesse turvalisse riiki, nimelt Egiptusesse või ka Türgisse, ning et tegelikult suundusid nad Bulgaariasse üksnes majanduslikus plaanis parema elu lootuses.
- 26 Pärast olemasolevate õiguskaitsevahendite ammendamist see otsus jõustus.
- 27 SN ja LN esitasid 21. augustil 2020 teise rahvusvahelise kaitse taotluse. Selle taotluse raames esitasid SN ja LN UNHCRi 18. augusti 2020. aasta kirja, milles kinnitati, et nad on UNRWA juures registreeritud, ning seejuures tuginesid nad direktiivi 2011/95 artikli 12 lõike 1 punkti a teisele lausele, et saada *ipso facto* pagulasseisund.
- 28 Selle taotluse põhjendamiseks esitasid SN ja LN mitu dokumenti, mis tõendavad kriitilisi tingimusi, milles UNRWA Gaza sektoris tegutseb, eelkõige alates 2018. aastast pärast Ameerika Ühendriikide iga-aastase rahastamise peatamist, mis tõi kaasa nende perekonna algul saadud abi vähenemise, muutes selle ebapiisavaks neile inimväärsete elutingimuste tagamiseks. Neil asjaoludel leidsid SN ja LN, et UNRWA kaitset või abi tuleb pidada nende suhtes lakanuks.

- 29 Selgitamaks oma lahkumist Gaza sektorist ja võimaluse puudumist sinna tagasi pöörduda, viitas SN piirkonna julgeolekuolukorra halvenemisele, töötasu maksmise katkemisele, töö puudumisele ja kõrgele töötuse määrale, olukorra halvenemisele COVID-19 pandeemiaga seoses, liikumiskeelu kehtestamisele, koolide sulgemisele ja Hamasi poolt elanikele kehtestatud keelule kodust lahkuda, regulaarsetele pingetele Hamasi ja Iisraeli vahel ning asjaolule, et maja, kus ta elas, ähvardasid Hamasi politseipunkti läheduse tõttu Iisraelist lähtuvad regulaarsed raketilöögid. Pealegi sai maja katus 2014. aasta rünnakus pihta ning SN ja LN kolisid elama SNI vanaisa juurde ja elasid seal ligi kaks aastat, enne kui nad sellesse majja naasid. Lisaks kolisid SNI vanemad 2008. aastal Rootsi ja ta soovis nende juurde elama asuda.
- 30 DAB leidis 28. augusti 2020. aasta otsuses, et see korduv rahvusvahelise kaitse taotlus on vastuvõetav, kuna SNI kohta UNRWA juures registreerimise tõendi esitamist tuleb pidada uueks oluliseks asjaoluks, mis puudutab tema isiklikku olukorda ja päritoluriiki.
- 31 DAB asepresident jättis selle korduva taotluse 14. mai 2021. aasta otsusega siiski põhjendamata tõttu rahuldamata eelkõige seepärast, et sellise taotluse raames kontrollitakse üksnes taotleja või päritoluriigi olukorda puudutavate uute asjaolude esinemist, asjakohasust ja põhjendatust. Esiteks ei kujuta UNRWA juures registreerimine endast uut asjaolu, mis omaks tähtsust SNI ja LNI isikliku olukorra osas, sest nad on juba saanud UNRWA-lt abi ja otsustanud sellest loobuda, lahkudes vabatahtlikult selle organi tegevuspiirkonnast. Järgmiseks ei ole mingit põhjust arvata, et nad sinna piirkonda tagasipöördumisel seda abi uuesti ei saa. Lõpuks ei võimalda Gaza sektori üldist olukorda käsitlevad väited tuvastada pagulasseisundi andmise jaoks olulist isiklikku tagakiusamist või surmaohtu. SNI ei olnud nimelt sunnitud oma päritoluriigist lahkuma ning ta ei ole ka väitnud, et teda diskrimineeriti või koheldi muul moel ebasoodsalt, mis oleks loonud tagakiusamise ohu.
- 32 SN ja LN vaidlustasid selle otsuse Administrativen sad Sofia-gradis (Sofia linna halduskohus, Bulgaaria), kes on eelotsusetaotluse esitanud kohus.
- 33 Oma kaebuse põhjendamiseks väidavad nad esiteks, et Hamasi politsei kutsus KNI 26. märtsil 2018 välja põhjusel, et ta oli osalenud Hamasi vastu suunatud rahumeelsetel meelevaldustel. Selline kutse tekitas aga ohu, et KNI võidakse piinata või ta lausa tappa, mis oleks sundinud KNI ja tema perekonda lahkuma UNRWA tegevuspiirkonnast. Teiseks ohustab pidev rahapuudus UNRWA osutatavaid olulisi teenuseid ja humanitaartegevust. Selles kontekstis sai SNI perekond üksnes minimaalset abi, mis seisnes ainult toiduainetes. Kolmandaks väidab SN, et Iisraeli kehtestatud piirangute tõttu on objektiivselt võimatu Gaza sektorisse tagasi pöörduda. Neljandaks tuleb arvesse võtta LNI kui lapse parimaid huve. Viiendaks väitsid nad, et 80% Gaza elanikest sõltub humanitaarabist ning kui nad saadetakse Gaza sektorisse tagasi, satuksid nad äärmuslikku materiaalsesse puudusesse, mis rikuks harta artiklit 4.
- 34 DAB asepresident kordas, et abi, mida SN ja LN said, ei lõppenud nende tahtest sõltumatutel põhjustel, vaid nad loobusid sellest vabatahtlikult, lahkudes UNRWA tegevuspiirkonnast.
- 35 Selles kontekstis leiab eelotsusetaotluse esitanud kohus, et hindamisel, kas SNI ja LNI olukord kuulub direktiivi 2011/95 artikli 12 lõike 1 punkti a teise lause kohaldamisalasse, on määrava tähtsusega põhjused, miks nad lahkusid Gaza sektorist, mis on üks UNRWA tegevuspiirkonna sektoritest.

- 36 Esimesena on eelotsusetaotluse esitanud kohtul tekkinud küsimus, milliseid asjaolusid võib direktiivi 2013/32 artikli 40 lõike 1 kohaselt korduva taotluse põhjendatuse hindamisel arvesse võtta. Ta märgib sellega seoses, et SN ja LN tuginesid oma korduva taotluse põhjendamiseks registreerimisele UNRWA juures ning väitsid, et nende eelmise taotluse põhjendamiseks juba esitatud asjaolud võimaldavad järeldada, et UNRWA kaitse või abi oli nende suhtes lakanud direktiivi 2011/95 artikli 12 lõike 1 punkti a teise lause tähenduses.
- 37 Ühelt poolt soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas direktiivi 2013/32 artikli 33 lõike 2 punkt d, mille kohaselt on vastuvõetamatud korduvad taotlused, mis ei põhine uutel asjaoludel, välistab nende põhjuste arvessevõtmise, mille tõttu SN ja LN lahkusid Gaza sektorist.
- 38 Teiselt poolt leiab see kohus, et nende põhjuste analüüsimiseks, arvestades uut asjaolu, milleks on SNI ja LNI UNRWA juures registreerimise tõend, on vaja tõlgendada nimetatud artikli 40 lõikes 1 sätestatud nõuet, mille kohaselt liikmesriik vaatab korduva taotluse läbi eelmise taotluse läbivaatamise raames või selles sättes nimetatud „läbivaatamisele kuuluva otsuse või edasikaebuse“ läbivaatamise raames.
- 39 Teisena, mis puudutab direktiivi 2011/95 artikli 12 lõike 1 punkti a teise lause tõlgendamist, siis märgib eelotsusetaotluse esitanud kohus, et SN ja LN ei tuginenud tagakiusamise ohule, vaid taotlevad, et hinnataks üldist olukorda Gaza sektoris kui UNWRA tegevuspiirkonnast lahkumise põhjust ja tagasipöördumise võimatuse põhjust, mis võimaldab järeldada, et UNRWA kaitse või abi on nende tahtest sõltumatutel põhjustel lakanud.
- 40 Selles kontekstis on eelotsusetaotluse esitanud kohtul tekkinud küsimus, ega SNI ja LNI Gaza sektorisse naasmine ei asetaks neid äärmuslikku materiaalsesse puudusesse 19. märtsi 2019. aasta kohtuotsuse Jawo (C-163/17, EU:C:2019:218) tähenduses, see tähendab olukorda, mis ei võimalda neil rahuldada oma kõige esmasemaid vajadusi, nagu enda toitmine, pesemine ja majutamine, ning mis kahjustaks nende füüsilist või vaimset tervist või asetaks nad alandavasse olukorda, mis ei ole kooskõlas inimväärikusega. Kohus leiab, et arvesse tuleb võtta ka üldist olukorda Gaza sektoris, arvestades harta artiklit 19, millega rakendatakse tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõtet ja keelatakse ebainimlik ja alandav kohtlemine.
- 41 Neil asjaoludel otsustas Administrativen sad Sofia-grad (Sofia linna halduskohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:
- „1. Kas direktiivi [2013/32] artikli 40 lõikest 1 tuleneb, et Palestiina päritolu kodakondsuseta isiku korduva rahvusvahelise kaitse taotluse, mis esitati UNRWA juures registreerimise alusel, läbivaatamise vastuvõetavuse korral hõlmab sättes ette nähtud pädevate ametiasutuste kohustus võtta arvesse ja kontrollida korduva taotluse raames kõiki täiendavate selgituste aluseks olevaid asjaolusid kohtuasja asjaoludel ka kohustust kontrollida lisaks korduva taotluse esemeks olevatele uutele asjaoludele põhjusi, miks isik lahkus UNRWA tegevuspiirkonnast, kui tõlgendada neid koostoimes direktiivi 2011/95 artikli 12 lõike 1 punkti a teise lausega? Kas nimetatud kohustuse täitmine sõltub asjaolust, et põhjused, miks isik lahkus UNRWA tegevuspiirkonnast, vaadati läbi juba [rahvusvahelise] kaitse saamiseks esitatud esimese taotluse menetlemise raames, mis lõppes lõpliku keelduva otsusega, milles taotleja siiski ei väitnud ega tõendanud, et ta on UNRWA juures registreeritud?

2. Kas direktiivi 2011/95 artikli 12 lõike 1 punkti a teisest lausest järeldub, et sättes sisalduv väljend „kui kõnealune kaitse või abi on mingil põhjusel lakanud“ on kohaldatav Palestiina päritolu kodakondsuseta isiku suhtes, kes oli registreeritud UNRWA juures ja keda UNRWA toetas Gaza linnas toiduainete, tervishoiuteenuste ja haridusteenustega, ilma et esineks andmeid isikliku ohu kohta selle isiku suhtes, kes lahkus Gaza linnast vabatahtlikult ja õiguspäraselt, kui võtta arvesse kohtuasjas olemas olevat teavet:

- üldisele olukorrale lahkumise ajal sellise hinnangu andmine, et tegu on seni mitte kunagi esinenud humanitaarkriisiga, mis on seotud toiduainete, joogivee, tervishoiuteenuste ja ravimite puudusega ning vee- ja elektrivarustusprobleemidega, hoonete ja taristu purustamisega, töötusega;
- UNRWA raskused säilitada Gaza sektoris abi ja teenuste tagamine, ka toiduainete ja tervishoiuteenuste kujul, mille põhjuseks on UNRWA oluline eelarvedefitsiit ja abiorganisatsiooni toetusest sõltuvate isikute hulga pidev suurenemine, kusjuures üldine olukord Gazas nõrgestab UNRWA tegevust?

Kas sellele küsimusele tuleb anda teistsugune vastus ainult põhjusel, et taotleja on haavatav isik direktiivi artikli 20 lõike 3 tähenduses, täpsemalt alaealine laps?

3. Kas direktiivi [2011/95] artikli 12 lõike 1 punkti a teist lauset tuleb tõlgendada nii, et taotleja, kes soovib saada rahvusvahelist kaitset ja kes on UNRWA juures registreeritud Palestiina pagulane, võib tagasi pöörduda UNRWA tegevuspiirkonda, kust ta lahkus, konkreetsemalt Gaza linna, kui keelduva otsuse peale esitatud kaebuse kohtus menetlemise ajal:

- ei ole kindlat teavet selle kohta, et see isik saaks kasutada UNRWA pakutavat abi toiduainete, tervishoiuteenuste, ravimite ja meditsiiniabi ning hariduse osas;
- anti hinnang teabele üldise olukorra kohta Gaza linnas ja UNRWA kohta 2022. aasta märtsi dokumendis „UNHCRi seisukoht Gazasse naasmise kohta“, milles neid peetakse põhjuseks lahkuda UNRWA tegevuspiirkonnast ja sinna mitte tagasi pöörduda, sealhulgas asjaolu, kas taotleja saaks tagasipöördumise korral elada seal inimväärtetes tingimustes?

Kas rahvusvahelist kaitset taotlenud isiku isiklik olukord – võttes arvesse olukorda Gaza sektoris nimetatud ajal ja kuivõrd isik sõltub UNRWA pakutavast abist toiduainete, tervishoiuteenuste, ravimite ja meditsiiniabi osas, samuti silmas pidades tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõtte kohaldamist ja järgimist vastavalt direktiivi 2011/95 artikli 21 lõikele 1 koostoimes [harta] artikliga 19 selle taotleja osas – kuulub 19. märtsi 2019. aasta kohtuotsuses Jawo (C-163/17, EU:C:2019:218, resolutsiooni punkt 4) antud tõlgenduse, mis puudutab äärmuslikku materiaalselt puudust vastavalt [harta] artiklile 4, kohaldamisalasse?

Kas küsimusele Gaza linna tagasipöördumise kohta teabe alusel üldise olukorra kohta Gaza linnas ja UNRWA kohta tuleks vastata teisiti ainult sellepärast, et isik, kes kaitset taotleb, on alaealine laps, võttes arvesse lapse parimate huvide kaitsmist ning tema heaolu ja sotsiaalse arengu, kaitse ja turvalisuse tagamist?

4. Olenevalt vastusest kolmandale küsimusele:

Kas direktiivi [2011/95] artikli 12 lõike 1 punkti a teist lauset, eelkõige selles sättes sisalduvat väljendit „on sel isikul *ipso facto* õigus käesolevast direktiivist tulenevatele hüvedele“, tuleb käesoleval juhul tõlgendada nii, et:

- isiku suhtes, kes taotleb kaitset ja kes on UNRWA juures registreeritud kodakondsuseta palestiinlane, on kohaldatav tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõte vastavalt direktiivi [2011/95] artikli 21 lõikele 1 koostoimes [harta] artikliga 19, sest isikul oleks Gaza linna tagasipöördumise korral oht langeda ebainimliku või väärrikust alandava kohtlemise ohvriks, kuna ta võib sattuda äärmuslikku majanduslikku puudusesse, ja ta kuuluks täiendava kaitse saamiseks direktiivi [2011/95] artikli 15 [punkti b] kohaldamisalasse,

või

- see säte eeldab isiku, kes taotleb kaitset ja kes on UNRWA juures registreeritud kodakondsuseta palestiinlane, pagulasena tunnustamist selle direktiivi artikli 2 punkti [d] tähenduses selle liikmesriigi poolt ja omal algatusel sellele isikule pagulasseisundi andmist, kuivõrd ta ei kuulu selle direktiivi artikli 12 lõike 1 punkti b või lõigete 2 ja 3 kohaldamisalasse, vastavalt 19. detsembri 2012. aasta kohtuotsuse *Abed El Karem El Kott jt* (C-364/11, EU:C:2012:826) resolutsiooni punktile 2, ilma et võetaks arvesse direktiivi [2011/95] artikli 15 [punkti b] kohaselt täiendava kaitse saamiseks olulisi selle isikuga seotud asjaolusid?“

Eelotsuse küsimuste analüüs

Esimene küsimus

- 42 Esimese küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas direktiivi 2013/32 artiklit 40 koostoimes direktiivi 2011/95 artikli 12 lõike 1 punkti a teise lausega tuleb tõlgendada nii, et ametiasutus, kes otsustab korduva rahvusvahelise kaitse taotluse põhjendatuse üle, on kohustatud läbi vaatama selle taotluse põhjendamiseks esitatud faktilised asjaolud, sealhulgas juhul, kui esimese rahvusvahelise kaitse taotluse lõplikult tagasi lükanud ametiasutus on neid faktilisi asjaolusid juba hinnanud.
- 43 Sellele küsimusele vastamiseks tuleb esimesena märkida, et direktiivi 2013/32 artikli 2 punktide e ja q kohaselt on korduv taotlus täiendav rahvusvahelise kaitse taotlus, mis esitatakse pärast seda, kui eelmise taotluse kohta on tehtud lõplik otsus, st otsus, mille suhtes ei kohaldata enam selle direktiivi V peatükist tulenevat õiguskaitsevahendit.
- 44 Järelikult kujutab korduv taotlus endast sellisena rahvusvahelise kaitse taotlust ja seda – nagu sisuliselt rõhutab kohtujurist oma ettepaneku punktis 45 – sõltumata sellise korduva taotluse esitamise õiguslikust alusest.
- 45 Käesoleval juhul nähtub Euroopa Kohtule esitatud toimikust, et SNi ja LNi esimene rahvusvahelise kaitse taotlus jäeti rahuldamata põhjusel, et selle taotluse põhjendamiseks esitatud asjaolud ei võimaldanud tõendada, et SN ja LN lahkusid Gaza sektorist tagakiusamise kartuse tõttu direktiivi 2011/95 artikli 2 punkti d tähenduses.

- 46 Alles pärast esimese taotluse kohta tehtud otsuse jõustumist esitasid SN ja LN uue rahvusvahelise kaitse taotluse, mida tuleb seega käsitada korduva taotlusena direktiivi 2013/32 artikli 2 punkti q tähenduses.
- 47 Teisena tuleb märkida, et SNi ja LNi korduv taotlus tunnistati 28. augusti 2020. aasta otsusega vastuvõetavaks, kusjuures selle alus oli uus asjaolu, mis puudutas tõendeid nende Palestiina päritolu kodakondsuseta isikute registreerimise kohta UNRWA juures.
- 48 Kolmandana, kui korduva taotluse vastuvõetavuse tingimused on täidetud, tuleb taotlus sisuliselt läbi vaadata – nagu on täpsustatud direktiivi 2013/32 artikli 40 lõikes 3 – vastavalt selle direktiivi II peatükile, mis sisaldab rahvusvahelise kaitse taotluste suhtes kohaldatavaid üldpõhimõtteid ja põhitagatisi (8. veebruari 2024. aasta kohtuotsus Bundesrepublik Deutschland (korduva taotluse vastuvõetavus), C-216/22, EU:C:2024:122, punkt 33 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 49 Direktiivi 2013/32 artikli 40 lõikes 3 ei tehta seega vahet esimesel rahvusvahelise kaitse taotlusel ja korduval taotlusel selles osas, mis puudutab asjaolusid või tõendeid näitamaks, et taotlejat on võimalik käsitada rahvusvahelise kaitse saamise kriteeriumidele vastava isikuna direktiivi 2011/95 alusel. Faktide ja asjaolude hindamine peab mõlemal juhul toimuma direktiivi 2011/95 artikli 4 kohaselt (vt selle kohta 10. juuni 2021. aasta kohtuotsus Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (uued dokumendid või tõendid), C-921/19, EU:C:2021:478, punkt 40).
- 50 Viidatud artikli 4 lõikes 2 on määratletud rahvusvahelise kaitse taotluse põhjendamiseks olulised andmed, milleks on „taotleja avaldused ning kõik taotleja käsutuses olevad dokumendid taotleja vanuse, tausta, sealhulgas asjaomaste sugulaste tausta, isiku, kodakondsus(t)e, varasema elukohariigi/-riikide ja aadressi, varasemate varjupaigataotluste ja reisimarsruutide kohta, reisidokumendid ning rahvusvahelise kaitse taotlemise põhjused“.
- 51 Direktiivi 2011/95 artikli 4 lõike 3 punktides a ja b on omakorda ette nähtud, et taotlus vaadatakse läbi individuaalselt ning selle käigus arvestatakse eelkõige kõiki asjaomaseid fakte, mis on seotud päritoluriigiga taotluse kohta otsuse tegemise ajal, ja taotleja esitatud asjaomaseid dokumente, sealhulgas teavet selle kohta, kas taotlejat on taga kiusatud või talle on tekitatud suurt kahju või teda võidakse taga kiusata või talle tekitada suurt kahju.
- 52 Lisaks, nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 55 sisuliselt rõhutas, on direktiivi 2013/32 artikli 10, mis kuulub konkreetselt selle direktiivi II peatükki, lõike 3 punktis a ette nähtud, et rahvusvahelise kaitse taotlused vaadatakse läbi individuaalselt, objektiivselt ja erapooletult.
- 53 Sellest järeldub, et ametiasutus, kes otsustab, kas korduv taotlus on põhjendatud, ei saa piirduda üksnes nende uute asjaolude või tõendite hindamisega, mis on esitatud selle taotluse vastuvõetavuse põhjendamiseks, vaid peab võtma arvesse kõiki taotleja poolt selle korduva taotluse põhjendamiseks esitatud andmeid vastavalt direktiivi 2011/95 artikli 4 lõikele 1 (10. juuni 2021. aasta kohtuotsus Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (uued dokumendid või tõendid), C-921/19, EU:C:2021:478, punkt 44).
- 54 See, et korduvat taotlust toetavat asjaolu on juba hinnatud varasema rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise raames, mille kohta on tehtud lõplik keeldumisotsus, ei takista korduvat taotlust läbi vaataval ametiasutusel seda asjaolu taotluse suhtes sisulist otsust tehes uuesti hindamast, arvestades seda, mida näitavad need uued asjaolud või tõendid, mis andsid aluse pidada taotlust vastuvõetavaks.

- 55 Nimelt peab liikmesriigi pädev asutus üksnes korduva taotluse vastuvõetavuse läbivaatamise staadiumis piirduma selle kontrollimisega, kas ühelt poolt on taotluse põhjendamiseks olemas asjaolud või tõendid, mida ei ole varasema taotluse kohta tehtud ja nüüd lõpliku otsuse raames läbi vaadatud, ning kas teiselt poolt suurendavad ainult need uued asjaolud või tõendid oluliselt tõenäosust, et taotlejale saab anda rahvusvahelise kaitse seisundi (vt selle kohta 10. juuni 2021. aasta kohtuotsus Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (uued dokumendid või tõendid), C-921/19, EU:C:2021:478, punkt 50). Pealegi ei saa isegi korduva taotluse vastuvõetavuse hindamisel neid uusi asjaolusid või tõendeid hinnata täiesti sõltumatult kontekstist, milles need uued ilmnesid, sealhulgas juhul, kui see kontekst ei ole pärast eelmise taotluse lõplikku rahuldamata jätmist muutunud.
- 56 Selline tõlgendus kehtib seda enam, kui korduva taotluse põhjendamiseks esitatud uus asjaolu ei kujuta endast pelgalt faktilist asjaolu, vaid toob kaasa sellise õigusnormi kohaldamise, mis erineb sellest, mille alusel pädev asutus tegi otsuse eelmise taotluse kohta, nagu direktiivi 2011/95 artikli 12 lõike 1 punkt a, mis käsitleb UNRWA kaitse või abi lakkamise juhtumit. Sellises olukorras tuleb varasemas menetluses juba analüüsitud asjaolusid uuesti hinnata, võttes arvesse selle uue õigusliku aluse tunnuseid.
- 57 Lõpuks, võttes arvesse eelotsusetaotluse esitanud kohtu kahtlusi selles osas, tuleb rõhutada, et direktiivi 2013/32 artikli 40 lõige 1 ei muuda sellist tõlgendust kuidagi vaieldavaks. Nimelt, nagu märgib Euroopa Komisjon, et kuivõrd seda kohaldatakse korduvate taotluste suhtes, peetakse selles sättes silmas väga spetsiifilist juhtumit, mil riigisisene õigus lubab erandkorras, et menetlus, mille tulemusena eelmine taotlus lõplikult tagasi lükati, taasavatakse korduva taotluse esitamise korral.
- 58 Eeltoodut arvestades tuleb esimesele küsimusele vastata, et direktiivi 2013/32 artiklit 40 koostoimes direktiivi 2011/95 artikli 12 lõike 1 punkti a teise lausega tuleb tõlgendada nii, et ametiasutus, kes otsustab korduva rahvusvahelise kaitse taotluse põhjendatuse üle, on kohustatud läbi vaatama selle taotluse põhjendamiseks esitatud faktilised asjaolud, sealhulgas juhul, kui esimese rahvusvahelise kaitse taotluse lõplikult tagasi lükanud ametiasutus on neid faktilisi asjaolusid juba hinnanud.

Teine ja kolmas küsimus

- 59 Teise ja kolmanda küsimusega, mida tuleb analüüsida koos, palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas direktiivi 2011/95 artikli 12 lõike 1 punkti a teist lauset tuleb tõlgendada nii, et rahvusvahelise kaitse taotlejale, kes on Palestiina päritolu kodakondsuseta isik, antud UNRWA kaitset või abi tuleb pidada lakanuks selle sätte tähenduses, kui see organ ei ole võimeline mingil põhjusel, sealhulgas tulenevalt organi tegevuspiirkonna selle sektori üldisest olukorrast, kus on nimetatud kodakondsuseta isiku alaline elukoht, tagama sellele kodakondsuseta isikule – olenevalt olukorrast tema haavatavat seisundit arvesse võttes – inimväärseid elutingimusi, mis oleksid kooskõlas selle organi ülesandega, ilma et isik peaks tõendama, et see üldine olukord puudutab teda konkreetselt tema isiklikku olukorda iseloomustavate asjaolude tõttu. Selles kontekstis küsib eelotsusetaotluse esitanud kohus, millise ajahetke seisuga tuleb hinnata, kas UNRWA kaitset või abi tuleb pidada lakanuks. Veel küsib eelotsusetaotluse esitanud kohus, kas sellise hindamise puhul on tähtsust asjaolul, et see kodakondsuseta isik on alaealine laps.

- 60 Sissejuhatuseks tuleb märkida, et direktiivi 2011/95 artikli 12 lõike 1 punkti a esimese lause kohaselt ei tunnustata kolmanda riigi kodanikku või kodakondsuseta isikut pagulasena, „kui ta kuulub Genfi konventsiooni artikli 1 punkti D reguleerimisalasse, mis on seotud muude ÜRO organite või agentuuride kui [UNHCR] kaitse või abiga“.
- 61 Genfi konventsiooni artikli 1 punkti D esimeses lõigus on sätestatud, et seda ei kohaldata isikute suhtes, keda „kaitseb või abistab ÜRO asutus või allasutus, välja arvatud [UNHCR]“.
- 62 Konkreetselt on igal sellises olukorras nagu SN või LN oleval isikul, kes on registreeritud UNRWA juures, õigus saada sellelt organilt kaitset ja abi, tagamaks tema kui pagulase heaolu (5. oktoobri 2023. aasta kohtuotsus OFPRA (Palestiina päritolu kodakondsuseta isiku pagulasseisund), C-294/22, EU:C:2023:733, punkt 29 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 63 Nendel Lähis-Ida aladel palestiinlaste jaoks kehtestatud spetsiaalse pagulasseisundi tõttu on vastavalt direktiivi 2011/95 artikli 12 lõike 1 punkti a esimesele lausele – mis vastab Genfi konventsiooni artikli 1 punkti D esimesele lõigule – põhimõtteliselt välistatud, et UNRWA juures registreeritud isikuid tunnustatakse Euroopa Liidus pagulasena (5. oktoobri 2023. aasta kohtuotsus OFPRA (Palestiina päritolu kodakondsuseta isiku pagulasseisund), C-294/22, EU:C:2023:733, punkt 30 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 64 Direktiivi 2011/95 artikli 12 lõike 1 punkti a teisest lausest, mis vastab Genfi konventsiooni artikli 1 punkti D teisele lõigule, tuleneb siiski, et kui UNRWA kaitse või abi on mingil põhjusel lakanud, ilma et nende isikute seisund oleks kooskõlas ÜRO Peaassamblee asjaomaste resolutsioonidega lõplikult kindlaks määratud, on neil isikutel *ipso facto* õigus direktiivist 2011/95 tulenevatele hüvedele (5. oktoobri 2023. aasta kohtuotsus OFPRA (Palestiina päritolu kodakondsuseta isiku pagulasseisund), C-294/22, EU:C:2023:733, punkt 31 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 65 On aga selge, et UNRWA osutatava kaitse või abi saajate seisund ei ole tänaseni lõplikult kindlaks määratud, nagu see tuleneb ÜRO Peaassamblee järjekordsetest resolutsioonidest.
- 66 Neid sissejuhatavaid täpsustusi arvestades tuleb esimesena rõhutada, et direktiivi 2011/95 artikli 12 lõike 1 punkti a teine lause vastab sisuliselt nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiivi 2004/83/EÜ miinimumnõuete kohta, mida kolmandate riikide kodanikud ja kodakondsuseta isikud peavad täitma, et saada pagulase või muul põhjusel rahvusvahelist kaitset vajava isiku staatus, ja antava kaitse sisu kohta (ELT 2004, L 304, lk 12; ELT eriväljaanne 19/07, lk 96) artikli 12 lõike 1 punktile a, mistõttu on viimati nimetatud sätet puudutav kohtupraktika esimesena nimetatud sätte tõlgendamisel asjakohane (5. oktoobri 2023. aasta kohtuotsus OFPRA (Palestiina päritolu kodakondsuseta isiku pagulasseisund), C-294/22, EU:C:2023:733, punkt 33 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 67 Selle kohta on Euroopa Kohus juba täpsustanud, et ainuüksi asjaomase isiku lahkumine UNRWA tegevuspiirkonnast, olenemata lahkumise põhjusest, ei saa tingida selle direktiivi artikli 12 lõike 1 punkti a esimeses lauses ette nähtud pagulasseisundi välistamist ning et järelikult ei saa pelgalt sellest piirkonnast eemalviibimist või vabatahtlikku otsust sealt lahkuda käsitada UNRWA abi lakkamisena artikli 12 lõike 1 punkti a teise lause tähenduses (5. oktoobri 2023. aasta kohtuotsus OFPRA (Palestiina päritolu kodakondsuseta isiku pagulasseisund), C-294/22, EU:C:2023:733, punkt 34 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 68 Euroopa Kohus otsustas siiski, et mitte ainuüksi niisuguse kaitset või abi pakkuva organi või agentuuri nagu UNRWA tegevuse lõpetamine ei tingi selle organi või agentuuri pakutava kaitse või abi lakkamist, vaid ka see, kui nimetatud organil või agentuuril ei ole võimalik oma ülesannet täita (5. oktoobri 2023. aasta kohtuotsus OFPRA (Palestiina päritolu kodakondsuseta isiku pagulasseisund), C-294/22, EU:C:2023:733, punkt 35 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 69 Seega, kui otsust lahkuda UNRWA tegevuspiirkonnast põhjendavad asjaomase isiku tahtest sõltumatud sunnitegurid, võib niisugune olukord tingida järelduse, et abi, mida sellele isikule anti, on lakanud direktiivi 2011/95 artikli 12 lõike 1 punkti a teise lause tähenduses (5. oktoobri 2023. aasta kohtuotsus OFPRA (Palestiina päritolu kodakondsuseta isiku pagulasseisund), C-294/22, EU:C:2023:733, punkt 36 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 70 See tõlgendus on kooskõlas nimetatud sätte eesmärgiga, millega soovitakse eelkõige tagada Palestiina pagulaste kui selliste kaitse jätkuvus tõhusa kaitse või abi kaudu, mitte ainult seeläbi, et tagatakse organi või agentuuri olemasolu, millel lasub ülesanne seda abi või kaitset pakkuda, ning seda senikaua, kuni nende seisund ei ole kooskõlas ÜRO Peaassamblee asjaomaste resolutsioonidega lõplikult kindlaks määratud (5. oktoobri 2023. aasta kohtuotsus OFPRA (Palestiina päritolu kodakondsuseta isiku pagulasseisund), C-294/22, EU:C:2023:733, punkt 37 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 71 Järelikult kohaldatakse direktiivi 2011/95 artikli 12 lõike 1 punkti a teist lauset siis, kui kõigi asjakohaste asjaolude individuaalse hindamise põhjal selgub, et Palestiina päritolu kodakondsuseta isik on väga ebaturvalises olukorras ning UNRWA-l, kelle abi see isik taotles, ei ole mingil põhjusel võimalik tagada elutingimusi, mis vastaksid UNRWA-le seatud ülesandele, mistõttu on see kodakondsuseta isik sunnitud lahkuma UNRWA tegevuspiirkonnast asjaoludel, mis ei ole tema kontrolli all ega sõltu tema tahtest (25. juuli 2018. aasta kohtuotsus Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584, punkt 86; 3. märtsi 2022. aasta kohtuotsus Secretary of State for the Home Department (Palestiina päritolu kodakondsuseta isiku pagulasseisund), C-349/20, EU:C:2022:151, punkt 50, ning 5. oktoobri 2023. aasta kohtuotsus OFPRA (Palestiina päritolu kodakondsuseta isiku pagulasseisund), C-294/22, EU:C:2023:733, punktid 38 ja 44).
- 72 Selle kohta tuleb ühelt poolt täpsustada, et isiku väga ebaturvalise olukorraga seotud tingimus tähendab, et taotleja peab isiklikult seisma silmitsi väga ebaturvalise olukorraga UNRWA tegevuspiirkonna konkreetsetes sektoris, kusjuures nõutud ei ole siiski, et sellel isiklikul ebaturvalisusel peavad olema erilised tunnused, mis on seotud taotleja isikuga või mis on tingitud tema erilisest olukorrast. Mis puudutab UNRWA võimetust tagada taotlejale tema ülesandele vastavad elutingimused, siis sellega on tegemist juhul, kui see organ ei ole võimeline mingil põhjusel, sealhulgas tulenevalt selle tegevuspiirkonna üldisest olukorrast, tagama taotlejale inimväärseid elutingimusi ja minimaalset turvalisust (vt selle kohta 13. jaanuari 2021. aasta kohtuotsus Bundesrepublik Deutschland (Palestiina päritolu kodakondsuseta isiku pagulasseisund), C-507/19, EU:C:2021:3, punkt 54).
- 73 Nende tingimuste individuaalne hindamine eeldab lisaks, et nõuetekohaselt võetakse arvesse taotleja konkreetset olukorda ja tema haavatavuse astet (vt selle kohta 16. juuli 2020. aasta kohtuotsus Addis, C-517/17, EU:C:2020:579, punkt 54). Sellega seoses tuleb erilist tähelepanu pöörata kõikidele asjaoludele, mis võimaldavad asuda seisukohale, et asjaomasel Palestiina päritolu kodakondsuseta isikul on haavatavusega seotud erivajadused, eelkõige võimaliku asjaolu tõttu, et kodakondsuseta isik on alaealine, kusjuures vastavalt harta artikli 24 lõikele 2 tuleb

arvesse võtta selle lapse parimaid huve. Selleks peab liikmesriigi pädev asutus, nagu nähtub eelkõige direktiivi 2011/95 põhjendusest 18, võtma nõuetekohaselt arvesse eelkõige perekonna ühtsuse, alaealise heaolu ja sotsiaalse arengu ning tema turvalisuse ja ohutuse kaalutlusi.

- 74 Lisaks ei ole asjaolu, et UNRWA osutatavad tervishoiuteenused on madalamal tasemel kui need, mida Palestiina päritolu kodakondsuseta isik võiks saada, kui talle oleks mõnes liikmesriigis antud pagulasseisund, piisav järeldamiseks, et ta oli sunnitud UNRWA tegevuspiirkonnast lahkuma või et ta ei saa sinna tagasi pöörduda (vt selle kohta 5. oktoobri 2023. aasta kohtuotsus OFPRA (Palestiina päritolu kodakondsuseta isiku pagulasseisund), C-294/22, EU:C:2023:733, punkt 45).
- 75 Teisena, nagu tõi esile kohtujurist oma ettepaneku punktis 63, tuleb pädevatel riigisestel asutustel ja kohtutel hinnata mitte ainult seda, kas direktiivi 2011/95 artikli 12 lõike 1 punkti a teise lause järgi võisid pagulasseisundit taotlenud isikute lahkumist UNRWA tegevuspiirkonnast õigustada põhjused, mis ei olnud nende kontrolli all ega olenenud nende tahtest, takistades neid sel moel saamast UNRWA kaitset või abi, vaid ka seda, ega neil isikutel ei ole ajal, mil pädevad ametiasutused vaatavad läbi pagulasseisundi saamise taotlust või pädev kohus vaatab läbi sellise staatuse andmisest keeldumise peale esitatud kaebust, võimalik niisugust kaitset või abi saada seetõttu, et olukord kõnealuses tegevuspiirkonnas halveneb põhjustel, mis ei ole nende kontrolli all ega olene nende tahtest (vt selle kohta 3. märtsi 2022. aasta kohtuotsus Secretary of State for the Home Department (Palestiina päritolu kodakondsuseta isiku pagulasseisund), C-349/20, EU:C:2022:151, punktid 57 ja 58).
- 76 Nimelt ühelt poolt tuleb küsimus, kas UNRWA kaitse ja abi on Palestiina päritolu kodakondsuseta isiku suhtes lakanud, lahendada pädeva haldusasutuse poolt individuaalse hinnangu andmisega kõikidele tähtsust omavatele asjaoludele kooskõlas direktiivi 2011/95 artikliga 4. Kuid direktiivi 2004/83 artikli 4 lõike 3 punktist a tuleneb, et rahvusvahelise kaitse taotluse üle otsustamisel tuleb arvesse võtta kõiki asjaomaseid fakte, mis on seotud päritoluriigiga „taotluse asjus otsuse langetamise ajal“. Teiselt poolt on liikmesriigid direktiivi 2013/32 artikli 46 lõike 3 alusel kohustatud korraldama oma riigisisese õiguse selliselt, et selles sättes nimetatud kaebuste menetlemine oleks „täielik ja *ex nunc*“ läbivaatamine, mis eeldab, et pädev kohus võtab muu hulgas arvesse kõiki asjaolusid, mis võimaldavad anda juhtumile ajakohastatud hinnangu (vt selle kohta 3. märtsi 2022. aasta kohtuotsus Secretary of State for the Home Department (Palestiina päritolu kodakondsuseta isiku pagulasseisund), C-349/20, EU:C:2022:151, punktid 54, 55 ja 61).
- 77 Sellega seoses tuleb veel märkida, et direktiivi 2013/32 artikli 10 lõike 3 punkt b kohustab liikmesriike tagama, et erinevatest allikatest, nagu Euroopa Liidu Varjupaigaamet (EUAA) ja UNHCR ning rahvusvahelised inimõiguste organisatsioonid, hangitakse täpset ja ajakohast teavet üldise olukorra kohta taotlejate päritoluriigis või kodakondsuseta isikute puhul riigis, kus oli nende alaline elukoht.
- 78 Eeltoodust nähtub, et Palestiina päritolu kodakondsuseta isik, kes on taotlenud UNRWA-lt abi, kuulub direktiivi 2011/95 artikli 12 lõike 1 punkti a teise lause kohaldamisalasse, kui kõigi asjasse puutuvate asjaolude individuaalse ja ajakohastatud hindamise põhjal selgub, et asjaomane kodakondsuseta isik satuks juhul, kui ta pöörduks tagasi UNRWA tegevuspiirkonna sellesse sektorisse, kus oli tema alaline elukoht, väga ebaturvalisse olukorda, võttes olenevalt olukorrast seejuures arvesse tema haavatavat seisundit, ning et UNRWA-l on mingil põhjusel, sealhulgas selles sektoris valitseva üldise olukorra tõttu, võimatu tagada kõnealusele kodakondsuseta isikule inimväärset elutingimused ja minimaalne turvalisus tulenevalt – kui see on asjakohane – tema haavatava seisundiga seotud erivajadustest.

- 79 Seega tuleb asuda seisukohale, et Palestiina päritolu kodakondsuseta isik ei saa naasta UNRWA tegevuspiirkonna sellesse sektorisse, kus oli tema alaline elukoht, kui seetõttu, et mingil põhjusel ei ole võimalik UNRWA-lt kaitset või abi saada, ilmneb reaalne oht, et see kodakondsuseta isik satub elutingimustesse, mis ei rahulda tema põhivajadusi tervishoiu, hariduse ja toimetuleku vallas kooskõlas UNRWA-le seatud ülesandega, võttes vajaduse korral arvesse tema erivajadusi tulenevalt sellest, et ta kuulub isikute rühma, mida iseloomustab haavatavus, näiteks vanuse tõttu.
- 80 Kolmandana, kuivõrd eelotsusetaotluse esitanud kohus rõhutab, et SN ja LN ei ole põhikohtuasjas tuginenud nende isikliku olukorraga seotud põhjustele, et tõendada, et UNRWA kaitse või abi on nende suhtes lakanud, siis tuleb esiteks märkida, et eelotsusetaotluse esitanud kohus peab arvesse võtma mitte ainult asjaolusid, millele on taotluse põhjendamiseks tuginetud, vaid ka asjaolusid, mida ametiasutus, kes otsustas taotluse rahuldamata jätta, võttis või oleks võinud arvesse võtta, ning pärast otsuse tegemist ilmnenuid asjaolusid, sest sellel asutusel on direktiivi 2011/95 artikli 4 lõike 1 järgi kohustus teha taotlejaga aktiivset koostööd, et täiendada ja määrata kindlaks taotluse asjakohaseid aspekte (vt selle kohta 25. juuli 2018. aasta kohtuotsus *Alheto*, C-585/16, EU:C:2018:584, punkt 113, ja 3. märtsi 2022. aasta kohtuotsus *Secretary of State for the Home Department (Palestiina päritolu kodakondsuseta isiku pagulasseisund)*, C-349/20, EU:C:2022:151, punkt 64).
- 81 Teiseks rõhutab eelotsusetaotluse esitanud kohus veel, et üldine olukord Gazas mõjutab realselt UNRWA võimet osutada selles sektoris olevatele Palestiina päritolu kodakondsuseta isikutele abi ja tõhusat kaitset. Selles kontekstis viitab ta eelkõige Euroopa Parlamendi 19. aprilli 2018. aasta resolutsioonile olukorra kohta Gaza sektoris (ELT 2019, C 390, lk 108), millest nähtub, et Gaza sektori olukord on „põhjustanud enneolematu ja järjest süveneva humanitaarkriisi“, ning 2022. aasta märtsi dokumendile „UNHCRi seisukoht Gazasse naasmise kohta“, milles UNHCR märgib, et üldise olukorra halvenemine selles linnas on tegur, mida tuleb rahvusvahelise kaitse taotluste läbivaatamisel arvesse võtta. Võttes eelkõige arvesse märke rahvusvaheliselt tunnustatud inimõiguste ja humanitaarõiguse raskete rikkumiste ja kuritarvitamise kohta ning jätkuvat ebastabiilsust selles sektoris, kutsus UNHCR riike üles lubama kõigil Gaza sektorist põgenevatel tsiviilisikutel siseneda oma territooriumile ja järgima tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõtet. UNHCR rõhutab sõnaselgelt, et olukord selles sektoris võib olla objektiivne põhjus, mis õigustab Palestiina pagulaste sealt lahkumist, ja selgitab seega, et UNRWA kaitset või abi tuleb pidada nende suhtes lakanuks.
- 82 Sellest ajast alates, nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 64 sisuliselt märkis, on nii elutingimused Gaza sektoris kui ka UNRWA võime täita oma ülesannet 7. oktoobri 2023. aasta sündmuste tagajärgede tõttu enneolematult halvenenud.
- 83 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne on eelkõige käesoleva kohtuotsuse punktis 77 nimetatud teavet silmas pidades kindlaks teha, ega UNRWA ei saa mingil põhjusel, sealhulgas Gaza sektoris valitseva üldise olukorra tõttu, tagada ühelegi Palestiina päritolu kodakondsuseta isikule, kes on taotlenud abi ja kes elab selles sektoris, võimalust elada seal inimväärtetes elutingimustes ja minimaalse turvalisusega.
- 84 See oleks nii eelkõige juhul, kui iga Palestiina päritolu kodakondsuseta isik satuks UNRWA tegevuspiirkonna asjaomasel sektoris sõltumata oma tahtest ja isiklikest valikutest äärmuslikku materiaalsesse puudusesse, mis ei võimalda tal rahuldada oma kõige esmasemaid vajadusi, nagu enda toitmine, pesemine ja majutamine, ning mis kahjustaks tema füüsilist või vaimset tervist või asetaks ta alandavasse olukorda, mis ei ole kooskõlas inimväärikusega harta artikli 4 tähenduses (vt selle kohta 19. märtsi 2019. aasta kohtuotsus *Jawo*, C-163/17, EU:C:2019:218, punkt 92).

- 85 Lõpuks, kui eelotsusetaotluse esitanud kohus peaks jõudma järeldusele, et arvestades tema otsuse tegemise ajal Gaza sektoris valitsevaid üldisi elutingimusi, tuleb UNRWA kaitset või abi selles tegevuspiirkonna sektoris pidada SNi või LNi suhtes lakanuks, tuleb tal veel jätkata nende taotluste individuaalset läbivaatamist, et kontrollida, kas SNi või LNi puhul esineb mõni direktiivi 2011/95 artikli 12 lõike 1 punktis b ning lõigetes 2 ja 3 nimetatud välistamise alus.
- 86 Kui see nii ei ole, tuleb nendele Palestiina päritolu kodakondsuseta isikutele *ipso facto* anda pagulasseisund (vt selle kohta 19. detsembri 2012. aasta kohtuotsus Abed El Karem El Kott jt, C-364/11, EU:C:2012:826, punkt 81).
- 87 Eeltoodut arvestades tuleb teisele ja kolmandale küsimusele vastata, et direktiivi 2011/95 artikli 12 lõike 1 punkti a teist lauset tuleb tõlgendada nii, et rahvusvahelise kaitse taotlejale, kes on Palestiina päritolu kodakondsuseta isik, antud UNRWA kaitset või abi tuleb pidada lakanuks selle sätte tähenduses, kui ühelt poolt ei ole see organ võimeline mingil põhjusel, sealhulgas tulenevalt organi tegevuspiirkonna selle sektori üldisest olukorrast, kus oli nimetatud kodakondsuseta isiku alaline elukoht, tagama sellele kodakondsuseta isikule – olenevalt olukorrast tema haavatavat seisundit arvesse võttes – inimväärseid elutingimusi, mis oleksid kooskõlas selle organi ülesandega, ilma et isik peaks tõendama, et see üldine olukord puudutab teda konkreetselt tema isiklikku olukorda iseloomustavate asjaolude tõttu, ja teiselt poolt satub nimetatud kodakondsuseta isik juhul, kui ta pöördub tagasi sellesse sektorisse, väga ebatavalisse olukorda – olenevalt olukorrast tema haavatavat seisundit arvesse võttes – ning haldus- ja kohtuasutused on kohustatud individuaalselt hindama iga selle sätte alusel esitatud rahvusvahelise kaitse taotlust, kusjuures seda tehes võib tähtsus olla isiku vanusel. UNRWA abi või kaitset tuleb lugeda taotleja suhtes lakanuks eelkõige siis, kui see organ ei suuda mingil põhjusel enam tagada ühelegi Palestiina päritolu kodakondsuseta isikule, kes elab selle organi tegevuspiirkonna sektoris, kus oli taotleja alaline elukoht, inimväärseid elutingimusi või minimaalset turvalisust. Otsustades selle üle, kas UNRWA kaitset või abi tuleb pidada lakanuks, tuleb aluseks võtta ajahetk, mil asjaomane kodakondsuseta isik lahkus UNRWA tegevuspiirkonna sektorist, kus oli tema alaline elukoht, kuni selle ajahetkeni, kui pädev haldusasutus teeb otsuse rahvusvahelise kaitse taotluse suhtes, või selle ajahetkeni, kui pädev kohus teeb otsuse taotluse rahuldamata jätmise peale esitatud kaebuse suhtes.

Neljas küsimus

- 88 Neljanda küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas direktiivi 2011/95 artikli 12 lõike 1 punkti a teises lauses kasutatud väljendit „on sel isikul *ipso facto* õigus käesolevast direktiivist tulenevatele hüvedele“ tuleb tõlgendada nii, et ühelt poolt tuleb asjaomaseid isikuid, kui nad tuleb tagasi saata UNRWA tegevuspiirkonna ühte sektoritest ja kui selles sektoris esineb nende suhtes oht, et neid koheldakse ebainimlikult ja alandavalt, pidada *ipso facto* hõlmatuks tagasi- ja väljasaatmise keeluga, mis on ette nähtud direktiivi 2011/95 artikli 21 lõikes 1 koostoimes harta artikliga 19, ning kuuluvaks täiendava kaitse andmist käsitleva direktiivi 2011/95 artikli 15 punkti b kohaldamisalasse, või et teiselt poolt tuleb neile isikutele anda *ipso facto* pagulasseisund, ilma et võetaks arvesse neile omaseid asjaolusid, mis on olulised täiendava kaitse andmisel.
- 89 Kuna eelotsusetaotluse esitanud kohus ei ole oma taotluses esitanud põhjusi, miks ta palub tõlgendada neid liidu õiguse sätteid, ega selgitanud seost, mille ta on tuvastanud nende sätete ja tema menetluses olevas kohtuasjas kohaldatavate riigisiseste õigusnormide vahel (14. septembri 2023. aasta kohtuotsus Vinal, C-820/21, EU:C:2023:667, punkt 98 ja seal viidatud kohtupraktika), siis tuleb tõdeda, et neljas küsimus on vastuvõetamatu.

Kohtukulud

- 90 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulud, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (neljas koda) otsustab:

1. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiivi 2013/32/EÜ rahvusvahelise kaitse seisundi andmise ja äravõtmise menetluse ühiste nõuete kohta artiklit 40 koostoimes Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiivi 2011/95/EL, mis käsitleb nõudeid, millele kolmandate riikide kodanikud ja kodakondsuseta isikud peavad vastama, et kvalifitseeruda rahvusvahelise kaitse saajaks, ning nõudeid pagulaste või täiendava kaitse saamise kriteeriumidele vastavate isikute ühetaolisele seisundile ja antava kaitse sisule, artikli 12 lõike 1 punkti a teise lausega

tuleb tõlgendada nii, et

ametiasutus, kes otsustab korduva rahvusvahelise kaitse taotluse põhjendatuse üle, on kohustatud läbi vaatama selle taotluse põhjendamiseks esitatud faktilised asjaolud, sealhulgas juhul, kui esimese rahvusvahelise kaitse taotluse lõplikult tagasi lükanud ametiasutus on neid faktilisi asjaolusid juba hinnanud.

2. Direktiivi 2011/95 artikli 12 lõike 1 punkti a teist lauset

tuleb tõlgendada nii, et

rahvusvahelise kaitse taotlejale, kes on Palestiina päritolu kodakondsuseta isik, antud ÜRO (Palestiina Põgenike) Abi- ja Tööorganisatsiooni (Lähis-Idas) (UNRWA) kaitset või abi tuleb pidada lakanuks selle sätte tähenduses, kui ühelt poolt ei ole see organ võimeline mingil põhjusel, sealhulgas tulenevalt organi tegevuspiirkonna selle sektori üldisest olukorrast, kus oli nimetatud kodakondsuseta isiku alaline elukoht, tagama sellele kodakondsuseta isikule – olenevalt olukorrast tema haavatavat seisundit arvesse võttes – inimväärseid elutingimusi, mis oleksid kooskõlas selle organi ülesandega, ilma et isik peaks tõendama, et see üldine olukord puudutab teda konkreetselt tema isiklikku olukorda iseloomustavate asjaolude tõttu, ja teiselt poolt satub nimetatud kodakondsuseta isik juhul, kui ta pöördub tagasi sellesse sektorisse, väga ebaturvalisse olukorda – olenevalt olukorrast tema haavatavat seisundit arvesse võttes – ning haldus- ja kohtuasutused on kohustatud individuaalselt hindama iga selle sätte alusel esitatud rahvusvahelise kaitse taotlust, kusjuures seda tehes võib tähtsust olla isiku vanusel. UNRWA abi või kaitset tuleb lugeda taotleja suhtes lakanuks eelkõige siis, kui see organ ei suuda mingil põhjusel enam tagada ühelegi Palestiina päritolu kodakondsuseta isikule, kes elab selle organi tegevuspiirkonna sektoris, kus oli taotleja alaline elukoht, inimväärseid elutingimusi või minimaalset turvalisust. Otsustades selle üle, kas UNRWA kaitset või abi tuleb pidada lakanuks, tuleb aluseks võtta ajahetk, mil asjaomane kodakondsuseta isik lahkus UNRWA tegevuspiirkonna sektorist, kus oli tema alaline elukoht, kuni selle ajahetkeni, kui pädev haldusasutus teeb otsuse rahvusvahelise kaitse taotluse suhtes, või selle ajahetkeni, kui pädev kohus teeb otsuse taotluse rahuldumata jätmise peale esitatud kaebuse suhtes.

Allkirjad